

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਐਸ.ਐਸ.ਦੁਲਤ, ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੱਜ

ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1961 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 831

ਪੰਜਾਬ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ (1958 ਦਾ XV) ਐੱਸ. 2(iv), (viii) ਅਤੇ (xxv) ਗੋਦਾਮ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਚਾਹ ਦੀ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ- ਵੇਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਗੋਂ ਸਵੈ- ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਰੀਦ- ਵੇਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੋ- ਫਰੋਖਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਉੱਥੇ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਮਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਸੌਦੇ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਮਨਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਲਿਖਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਥਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ,

8 ਮਾਰਚ 1962 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੇਸ ਨੂੰ 24 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ.ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਡੀ. ਲੁੰਬਾ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 20 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 435/439, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਐੱਲ. ਗਰੋਵਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਗਾੜੂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਤੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1960, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਰੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਚ.ਐਸ.ਦੁਆਬੀਆ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ- ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.----- ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ, 1958 (1958 ਦਾ ਨੰਬਰ 15) ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਲਿਪਟਨ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ। ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਲਕਾ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹ ਦਾ ਸਟਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਟੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਪੈਕੇਟ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਡਿਪੂਆਂ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੋਦਾਮ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਚਾਹ, ਵੇਚੀ ਗਈ ਚਾਹ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਮਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਵੀ ਗੋਦਾਮ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਧੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਇੱਕ ਪੁਸ਼- ਕਾਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹ ਦੇ ਪੈਕਟ ਉਸ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਬਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਲੇਖ ਜਾਂ ਹੋਟਲ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਅਤੇ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ। ਉਹ ਘਰ- ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਆਰਡਰ ਬੁੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਪਲਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਾਹ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਕੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਲੇਖਾ- ਜੋਖਾ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੱਢ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਬੁੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੁੱਲਣ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੁੱਲਣ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 9.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 7.45 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, 9 ਦਸੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 8.45 ਵਜੇ ਗੋਦਾਮ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਊ ਦੇ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਊਂਡ ਚਾਹ ਦਾ ਪੈਕਟ ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਸ਼ਾਪ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ, ਜਗਾਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ,

- (1) ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ (2) ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਦੇ ਪੈਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਚਾਹ- ਪੈਕਟ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਕੁਲੀ ਰਾਹੀਂ ਗਾਹਕ ਨੂੰ।

ਮੱਖਣ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਉਕਤ ਗੋਦਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦਲੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ

ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 51 ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੈਕਟ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੀ ਬਜਾਏ 8.45 ਵਜੇ ਗੋਦਾਮ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਉਚਰ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵੇਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਭਰਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭੌਤਿਕ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਾਲੀਦਾਸ ਧਨਜੀਭਾਈ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ (2) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਤਾ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਾ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਡਫਤਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੁਜ਼ੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਫਤਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ:

(1) ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਗੋਦਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(2) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਖੋਜ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਡਿਪੂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਡਿਪੂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਮਾਲ ਲਈ ਸਟੋਰ ਹਾਊਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਡਿਪੂ ਜਾਂ ਘਰ ਬੈਠੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪੂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਡਿਪੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਡਿਪੂ ਇੱਕ ਗੋਦਾਮ- ਕਮ- ਦਫ਼ਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪੂ- ਹੋਲਡਰ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਪੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਰਾ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਦਫ਼ਤਰੀ ਵੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਕਟ (1940 ਦਾ ਨੰਬਰ X) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਪਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। . ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਤੈਅ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਪਸ ਐਂਡ ਦਿ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਐਸਟੈਬਲਿਸ਼ ਐਕਟ 1958.

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1940

ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੁਕਾਨ ਸਹਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ, ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।

"ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹਾਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਥਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਟਾਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਦਲਾਲੀ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਟਲ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਬੋਰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਈਟਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਥੀਏਟਰ, ਸਿਨੇਮਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2 (1) (ਡੀ) "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹਾਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਥਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ, ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਦਲਾਲੀ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਥੀਏਟਰਾਂ, ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਕਲਰਕ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ;

2 (viii) "ਸਥਾਪਨਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ;

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ।

2(xviii) "ਖੁੱਲਿਆ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਾਹਕ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ।

ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ;

2 (xxv) "ਦੁਕਾਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹਾਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਫਤਰ, ਸਟੋਰ-ਰੂਮ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਗੋਦਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਸੇ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਹੈ! ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ LXIII) ਅਧੀਨ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ;

3. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ (ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਕਿਸੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਅਧੀਨ;

(b) ਕੋਈ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ, ਹਵਾਈ ਸੇਵਾ, ਜਲ ਆਵਾਜਾਈ ਸੇਵਾ, ਟਰਾਮਵੇ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾ, ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਉਦਮ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(c) ਰੇਲਵੇ ਡਾਇਨਿੰਗ ਕਾਰਾਂ

2 (1) (ਪੀ) "ਦੁਕਾਨ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹਾਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚੂਨ ਜਾਂ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦਫਤਰ, ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਗੋਦਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

2-ਏ. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਕਿਸੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਦਫਤਰ;

(b) ਕੋਈ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ, ਜਲ ਆਵਾਜਾਈ ਸੇਵਾ, ਟਰਾਮਵੇ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਸੇਵਾ, ਡਾਕ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾ, ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਉਦਮ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(c) ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਡਾਇਨਿੰਗ ਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਟਾਲ ਅਤੇ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਰੂਮ;

(d) ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ;

(e) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ (a) ਤੋਂ (d) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ;

(f) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਘੰਟੇ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3), (4) ਅਤੇ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ;

(g) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(d) ਵਕੀਲਾਂ, ਆਡੀਟਰਾਂ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੇਖਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ;

(e) ਬਿਮਾਰ, ਕਮਜ਼ੋਰ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਦੇ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਅਦਾਰੇ;

(f) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ (a) ਤੋਂ (e) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ;

(g) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਘੰਟੇ ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ, 1934 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3), (4) ਅਤੇ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ;

(h) ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਸਮੀ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਗੈਸ ਲਾਈਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ;

(i) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਇੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ, ਇੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ; ਅਤੇ

(j) ਮਾਲਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ।

9. ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਵੇਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਾਹਕ ਜੋ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਜਿਹੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਫੈਕਟਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਛੇ ਵਜੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਖੁੱਲਣ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

25. ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦਾ ਅਦਾਰਾ, ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ

6. ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦਸ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਜਾਂ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਾਹਕ ਜੋ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15. ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਲਈ

ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

26. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਤੇ ਹਰ ਅਗਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਏ।

16. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪੱਚੀ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਅਗਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਸੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਅਗਲੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੌਟੇ ਹਿੱਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਸਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਦੁਕਾਨ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨੇੜਿਓਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੱਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਅਹਾਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ

ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾ ਲਾਭ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰਿਸਰ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ਾ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਨਾਂ ਥਾਂ ਦੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ, ਸਟੋਰ ਰੂਮ, ਗੋਦਾਮ ਜਾਂ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਭਾਵੇਂ ਉਸੇ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਲਾਭ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੋੜ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੋ ਤੱਤ, ਅਰਥਾਤ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹੀ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਦੁਕਾਨ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਉਧਾਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਧੂ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਟਿਨਸਮਿਥ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਮਕੈਨਿਕ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਜਿੱਥੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ, ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਕ ਲੋੜ ਦੀ ਕਲਪਨਾ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ।

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਗਲੀ ਦੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਦੁਕਾਨ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹਨ; ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਰਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਗੋਂ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜੁਟੂਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਉੱਥੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਦੀ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਡਿਪੂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਕਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਟੋਰ-ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਚਾਹ ਦਾ ਗੋਦਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਸਾਮਾਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਥਾਂ- ਥਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਦੁਕਾਨ ਤੱਕ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪੂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚਾਹ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਡਿਪੂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਉਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਡਿਪੂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਖਰੀਦਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਪੂ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ

ਡਿਊ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕੜੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਕੜੀ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਵੈਗਨ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਤਮ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉੱਥੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਪਾਰਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਰਡਰ ਬੁੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਦ ਜਾਂ ਉਧਾਰ ਉੱਤੇ। ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ. ਮਾਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਆਪਣੀ "ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ" ਦਾ ਪੂਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਕੋਲ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਆਪਣੇ ਬੀਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਹਰ ਸਮੇਂ ਡੀਲਰਾਂ ਕੋਲ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਕੋਲ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਨ। ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ। ਉਹ ਡਿਊ 'ਤੇ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਰੱਖਣਾ, ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਕਦ ਰਜਿਸਟਰ। ਪਰ ਅਸਲ ਖਰੀਦੋ- ਫਰੋਖਤ ਡਿਊ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਊ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਡਿਊ ਇਕੱਠੇ ਕਈ ਦਿਨ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਡਿਊ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਊ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਡਿਪੂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਡਿਪੂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਸਮੀਕਰਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਉਸ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕੀ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਪਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇਹ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਾਭ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਮਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਮਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਸਰ "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣੂ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪੂ 'ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਚਾਹ ਦੀ ਵਿਕਰੀ। ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦਾਮ ਦਾ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦਾ ਇਸਦੇ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏਗਾ। ਪਰ ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਪਰਿਸਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਇਸਦੀ ਅੰਤਮ ਵਸਤੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪਰਿਸਰ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਕਰ ਦਾ ਕੇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਥੋਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਮਾਲ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ- ਘਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾ ਵਿਕਿਆ ਸਮਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕਮਰਾ, ਜੇਕਰ "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ? ਸੜਕ 'ਤੇ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਐਕਟ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ? ਸਧਾਰਨ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਨਜ਼ਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ

ਲੇਖਾ ਲਿਖਣਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਥਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਡਿਪੂ ਕੋਈ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ

ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਡਿਪੂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਪੂ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ। ਉਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਦੁਕਾਨ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ" ਦੋਵੇਂ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਜਬ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਚਕੀਲਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਦੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਦੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅੰਕ 'ਤੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡਿਪੂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਪਾਰਕ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਡਿਪੂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਰਥਕ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸੌਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ।

ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੱਖਣ ਲਾਵੀਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਡਿਪੂ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜੋ ਮੱਖਣ ਲਾਵੀਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਸ ਵੇਲੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(4) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ "ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ" ਨੂੰ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਡਿਪੂ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਜੱਜ, ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਬਾਲਾ, ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅੰਬਾਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਾਸੇ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 1960 Punjab 639.

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ.. 1955 S.C. 62.

ਦਿਨੇਸ਼

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆ ਨਿਰਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਵਾਜਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।